

підприємства, відносять: державу з її важелями регулювання (податками, кредитами, субсидіями і т. д.); конкурентів, здатних скоротити ринок збуту підприємства шляхом випуску більш досконалої продукції, і недобросовісних конкурентів; покупців; виробничих партнерів, від заможності і обов'язковості яких залежить фінансова стабільність підприємства. Тут має місце суб'єктний фактор.

Результатом забезпечення економічної безпеки підприємства є стабільність його функціонування, ефективність фінансово-економічної діяльності, особиста безпека персоналу. До ресурсів забезпечення надійного існування і прогресивного розвитку підприємства відносяться: персонал підприємства, матеріальні та інтелектуальні (інформаційні) ресурси. З урахуванням цього діяльність із забезпечення економічної безпеки підприємства включає в себе чотири основних напрямки: захист матеріальних і фінансових цінностей; захист персоналу; захист інтелектуальної власності (у тому числі комерційної таємниці); інформаційне забезпечення комерційної діяльності підприємства в ринкових умовах.

**Список літератури:** 1. *Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М.* Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. - К.: Лібра. 2011. - 280с. 2. *Реверчук Н.Й.* Управління економічною безпекою підприємницьких структур: Монографія - Л.: ЛБІНБУ, 2004. -195 с. 3 *Лебедева Н.А.* Экономическая безопасность предприятия. М.:МАБИВ, 2012. – 162 с.

**С.А. Фрунза**, к.е.н., доцент

## **ГЛОБАЛЬНІ ПРОЦЕСИ ФОРМУВАННЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ**

Процеси формування єдиного глобального світового господарства розпочалися на початку ХХІ століття і характеризуються глобалізацією фінансових систем країн світу. Це вимагає від кожної держави розробки і впровадження принципово нових підходів до забезпечення фінансової безпеки, застосування відповідних стратегічних заходів для досягнення поставлених завдань.

Світовий ринок фінансових послуг розвивається під відчутним впливом процесів глобалізації, якими охоплене наразі все світове господарство. Суттєвим проявом глобалізації є зростання, концентрація, взаємопроникнення страхового та банківського капіталів, яка вимагає свого дослідження як чинник збільшення потенціалу банків і страхових компаній в умовах глобалізації фінансових ринків.

Система регулювання, нагляду та правозастосування на фінансовому ринку, що склалася на сьогоднішній день в Україні, суттєво відстає від світових тенденцій, ринкової практики і є одним з головних факторів, який стримує розбудову вітчизняного фінансового ринку [1,с.73].

У 2013 році, як і в минулому році, суттєвий вплив на розвиток економіки України здійснювали зовнішні фактори.

З початку поточного року очікування щодо відновлення світової економіки та покращення кон'юнктури на світових фінансових та товарних ринках не виправдались. Другий рік поспіль основним джерелом глобальної нестабільності залишаються розвинені країни світу. Однією із головних проблем, які перешкоджають стабільному відновленню зростання, є невизначеність щодо вирішення боргових проблем окремих країн зони євро.

В країнах Єврозони рецесійні процеси тривають шостий квартал поспіль. Так, реальний ВВП країн Єврозони за підсумком I кварталу 2013 року знизився на 1,2 % у річному вимірі, у II кварталі 2013 року – на 0,6 %, а за попередніми даними Євростату у III кварталі – на 0,4 %.

Нестабільність на світових товарних ринках призвела до зниження цін на сталь на світовому ринку з початку року на рівні біля 7,5 %. У зв'язку з цим МВФ у жовтні 2013 року переглянув в бік зменшення прогноз росту світової економіки на 2013 рік з 3,1 % у липні до 2,9 %.

Подолання наслідків світової фінансової кризи, що призвела до падіння темпів економічного зростання країн, дестабілізації їх фінансових та банківських систем, знецінення національних валют, зниження купівельної

спроможності населення, загострення соціальних проблем тощо, вимагала та вимагає прийняття нестандартних, часто непопулярних антикризових заходів.

Серед заходів монетарної політики спрямованих на уникнення дефляції та поповнення ліквідності банківського сектору, слід відзначити надання додаткових стимулів для зростання внутрішнього виробництва.

Вітчизняному ринку фінансових послуг властива значна кількість проблем і протиріч. Серед них: відсутня системна законодавча база, низька інформаційна прозорість ринку фінансових послуг, яка зумовила монополізм банківської системи, недостатня капіталізація, переважання спекулятивного капіталу, що стримує розвиток інвестиційного процесу, суперечливий характер впливу фінансової глобалізації тощо [2, с.18].

Із приходом в Україну потужного міжнародного фінансового капіталу на вітчизняному фінансовому ринку активізувалися та інтенсифікувалися процеси інтеграції й конвергенції. Таким чином, світові ринки фінансових послуг майже повністю вичерпали свій потенціал, тому вітчизняний ринок фінансових послуг є досить привабливим для іноземного капіталу[3,с.116].

Основною метою заходів, спрямованих на розвиток фінансового ринку України, має бути перетворення його на ефективний і потужний механізм здатний забезпечити мобілізацію тимчасово вільних фінансових ресурсів та їх трансформацію в інвестиції. Необхідними передумовами цього є наявність широкого спектру національних фінансових інститутів, що користуються довірою населення та бізнесу, достатньої кількості фінансових інструментів і технологій акумуляції та розподілу інвестиційних ресурсів.

Основними інституційними сферами, що потребують удосконалення, вважаємо, в першу чергу, статистичну оцінку торгівлі послугами та прямі іноземні інвестиції у цьому секторі, нормативно-правове забезпечення зовнішньої торгівлі послугами (зокрема, пріоритетних галузей послуг), регулювання доступу ТНК на внутрішній ринок послуг, систему інститутів ринкової інфраструктури (таких, як фондовий ринок, податкова система, фінансові інститути тощо), стандартизацію та сертифікацію послуг відповідно

до міжнародних стандартів.

Зазначені складові в Україні є мало розвинутими і суттєво стримують розвиток інвестиційних процесів. Все це призводить до того, що ні держава, ні внутрішні, ні закордонні інвестори не розглядають національний фінансовий ринок як джерело залучення інвестиційних ресурсів, а більшість підприємницьких структур та населення взагалі не мають до нього доступу.

У стратегічній перспективі Україна має повністю інтегруватися до глобальної фінансової системи та стати її повноправним учасником, але це створює нові умови функціонування внутрішнього фінансового ринку, нові правила поведінки українського бізнесу, нові принципи державного управління тощо. Для повноцінної участі в глобальному процесі формування світової фінансової системи на рівноправних умовах національному ринку фінансових послуг необхідно:

- удосконалити правову базу для усунення асиметричного розвитку серед представників фінансового посередництва (банківських і небанківських інституцій) з посиленням конкуренції, поміж яких створюватимуться передумови для подальшого розвитку ринку фінансових послуг;
- сприяти регіональній збалансованості ринку фінансових послуг;
- затвердити чітку концепцію інтеграції України у світовий економічний простір;
- посилити чинники стабілізації фінансової системи через усунення наслідків фінансово – економічної кризи в Україні, яка спричинила роздробленість посередників на ринку фінансових послуг і потребує, як наслідок, укрупнення капіталів фінансових інститутів;
- створити фінансово потужного та конкурентоспроможного банківського сектора;
- формувати державну підтримку для фінансових посередників та інститутів, оскільки з них й починається стабілізація фінансової системи країни. Тому слід переглянути особливості оподаткування фінансових ресурсів

комерційних банків, страхових компаній, пенсійних фондів та інших установ, особливо, які надають довгострокове інвестиційне кредитування.

Підводячи підсумок, слід зауважити, що Україна поступово інтегрується до міжнародних фінансових ринків і наслідки глобалізаційних процесів дедалі відчутнішими для української фінансової системи. Позитивний чи негативний вектор змін від глобалізації залежить від рівня розвитку національної економічної та фінансової систем країни. Беручи до уваги той факт, що чим могутніша фінансова система країни, тим більше позитивних результатів вона може одержати від процесу глобалізації, в Україні слід виробити таку політику, що буде здатна протистояти викликам фінансової глобалізації, запобігати негативним наслідкам цього процесу.

**Список літератури:** 1. *А.А. Болдова, В.Ю. Мойко.* Ринок фінансових послуг України: глобалізаційний аспект / *А.А. Болдова, В.Ю. Мойко* // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України.- 2012 - № 1. – С.72-78. 2.*Стукало Н.В.* Становлення концепції розвитку національної фінансової системи України в умовах глобалізації / *Стукало Н.В.* // Економіка та держава.–2009. – №7. – С. 16–27. 3.*Яцук В.В.* Ринки фінансових послуг як складова системи економічного розвитку // *Фінанси України.* – 2011. - №1. – С. 115 – 121.